

P 1 ПОДОБРЕНА НЕЗАВИСНОСТ И НЕПРИСТРАСНОСТ НА ВРХОВНИОТ СУД			
Област која треба да се подобри	Мерки	Одговорна единица	Временска рамка
1.1 Вертикално оценување на работата на судиите од повисоките судови	<ul style="list-style-type: none"> • Воспоставување на темелна методологија за вертикално оценување на судиите. • Воведување на критериум за оценка на судија-одговорноста за донесена одлука да ја сноси секој судија кој учествувал во одлучувањето на советот. • Редуцирање на разрешувањето како вид мерка на утврдена одговорност на судија во дисциплинска постапка. • Разработување на механизми за контрола на почитување на рокот определен од страна на Врховниот суд при утврдена повреда на судење во разумен рок. 	<p>ССРСМ ВСРСМ</p>	6 – 12 месеци
1.2 Справување со надворешни влијанија и политички притисоци	<ul style="list-style-type: none"> • Јакнење и постојана проверка на личниот интегритет на судиите (одржување на посебни обуки и советувања во АСЈО и зајакната соработка со ДКСК) преку Советодавно тело за етика при ЗСРСМ. • Измена на законските одредби за избор на претседател на ССРСМ од страна на членовите номинирани од Собранието на РСМ. 	<p>ССРСМ ВСРСМ АСЈО ЗСРСМ ДКСК МП Собрание на РСМ</p>	12 месеци

<p>1.3 Овозможување на целосна финансиска независност на судската власт од извршната</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Доследно почитување на законската одредба за прераспределба на 0,8% од БДП во судскиот буџет. • Централизирано управување со јавните набавки од страна на посебно тело формирано во рамки на Судско Буџетскиот Совет. • Овозможување нови вработувања предвидени со одобрениот годишниот план, без дополнителна поединечна согласност за упразнетите места во тековната година. 	<p>ССРСМ СБС ВРСРСМ МП МФ Собрание на РСМ</p>	<p>12-24 месеци</p>
<p>1.4 Овозможување рамноправност помеѓу законодавната, извршната и судската власт</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Враќање на функцијата Генерален секретар на Врховниот суд • Формирање на два кабинети во рамките на судот – Кабинет на Претседателот и Кабинет на Генералниот секретар • Зајакнување на статусот на судската служба во ВРСРСМ преку нејзино издвојување од останатата стручна судска служба во пониските судови. • Донесување на нов Закон за судска служба. • Воведување дополнителни механизми за заштита на безбедноста и интегритетот на врховните судии соодветно на привилегиите на останатите носители на државни функции, пратеници на Собранието на РСМ и министрите. 	<p>МП ВРСРСМ</p>	<p>12-24 месеци</p>
<p>1.5 Воспоставвање на институционална соработка со Собранието на Република Северна Македонија</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Воспоставување на директна комуникација со Собранието на Република Северна Македонија во насока на: <ul style="list-style-type: none"> - Активно учество во расправите за државниот буџет во делот на судството, 	<p>ВРСРСМ ССРСМ Собрание на РСМ</p>	<p>12 месеци</p>

Reform assistance
to North Macedonia

Поддршка на реформите
во Северна Македонија

British Embassy
Skopje

	<ul style="list-style-type: none"> - Нормативно уредување и изменување на неконзистентни законски акти врз основа на воспоставена конзистентна судска пракса, - Остварување на соработка помеѓу стручната служба на Собранието и Врховниот суд на РСМ.		
--	---	--	--

P 2 ПОДОБРЕНА ЕФИКАСНОСТ НА ВРХОВНИОТ СУД			
Област која треба да се подобри	Мерки	Одговорна единица	Временска рамка
2.1. Функционална вертикална комуникација помеѓу судовите	<ul style="list-style-type: none"> • Целосна дигитализација на предметите на ВСПСМ како и дигитализација на доставата и комуникацијата помеѓу ВСПСМ и пониските судови (интероперабилност) • Вертикално поврзување на основните, апелационите судови и Врховниот суд со цел електронска достава на скенирани предмети. • Овозможување на специјализирани обуки за ИТ службата во ВСПСМ.	ССРСМ ВСПСМ СБС МП МФ АСЈО	12-24 месеци
2.2. Зголемување на бројот на стручни соработници	<ul style="list-style-type: none"> • Измена на планот за систематизација за работните места во судовите со утврдување на нови работни места. • Утврдување на дополнителни критериуми за избор на	ССРСМ СБС МФ	12 месеци

	стручни соработници во Врховниот суд.		
2.3. Зголемување на регионална и меѓународна соработка на Врховниот суд	<ul style="list-style-type: none"> Предвидување финансиски средства за разни видови соработка на судиите од ВСРСМ со судии од ВС од регионот, ЕУ и меѓународни судови. 	ВСРСМ АСЈО МП Донаторска заедница	12 – 24 месеци

Р 3 ЗГОЛЕМЕНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ НА ВРХОВНИОТ СУД

Област која треба да се подобри	Мерки	Одговорна единица	Временска рамка
3.1. Редовно ажурирање и известување за работата на судот преку веб страната	<ul style="list-style-type: none"> Утврдување на процедури за формата и содржината на информациите за судот, како и усогласување на начинот на известување. Редовно објавување на месечните, кварталните и годишните извештаи со наративно образложение за работата на Врховниот суд. Подобрување на системот за автоматска анонимизација на објавените одлуки. 	ССРСМ ВСРСМ МФ	12 – 24 месеци

	<ul style="list-style-type: none"> • Подобрување на системот за пребарување на одлуки по вид на предмет, правна област, подвид на предмет или основ. • Вработување на стручно лице со соодветно образование задолжено за аналитика и подготовка на статистички извештаи од работата на Врховниот суд. 		
<p>3.2. Подобрување на комуникација со јавноста</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Одржување на брифинзи и состаноци со новинарите од страна на лицето назначено за комуникација со јавноста/советник потпарол. • Редовни известувања и интервјуа со цел споделување на информации за актуелни прашања, за обемот и начинот на работа на судот и друго. • Изработка на Стратегија за односи со јавноста. • Целосно екипирање на службата/канцеларијата за односи со јавноста со стручен кадар. • Овозможување на соодветни обуки за 	<p>ССРСМ ВССРСМ Судски-медиумски совет (СМС) МФ АСЈО</p>	<p>12 – 24 месеци</p>

Reform assistance
to North Macedonia

Поддршка на реформите
во Северна Македонија

British Embassy
Skopje

	<p>службата/ канцеларијата задолжена за комуникација со јавноста.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Редовни состаноци со членовите на Судско-медиумскиот совет.		
<p>3.3. Подобрена соработка со правната заедница</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Објавување на стручни трудови, билтени, збирки, аналитички извештаи и брошури од ВСРСМ.	<p>ВСРСМ АСЈО Правни факултети</p>	<p>12 месеци</p>

Р 4 ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА СУДСКАТА ПРАВДА НА ВРХОВНИОТ СУД			
Област која треба да се подобри	Мерки	Одговорна единица	Временска рамка
4.1. Воедначување на судската пракса	<ul style="list-style-type: none"> Изработка на систем и програма за интерно мрежно поврзување на праксата преку воведување на податоци за секој оддел врз основа на видовите на одлуки по правни основи (кривични, граѓански, трговски, работни). Надградба на софтверските решенија во Врховниот суд со можност да се изврши пребарување по клучни зборови при преглед на пресудите на ЕСЧП, сите одлуки, правни мислења и начелни ставови на ВСРСМ. Изработка на нова база и алатка во ВСРСМ за електронско пребарување на референтните одлуки од судската пракса според клучен збор, а преку која	ВСРСМ СБС ССРСМ	12 – 24 месеци

	<p>секој судија би имал пристап до судската пракса на четирите апелациски судови, Вишиот управен суд и Врховниот суд на РСМ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Овозможување на дополнителни обуки за користење на Водичот за цитирање на праксата на ЕСЧП. • Обезбедување на позиција на Судски Советник аналогна на позицијата на Jurisconsult во Европскиот суд за човековите права кој ќе биде секретар на Одделот за судска пракса на Врховниот суд. • Одржување на редовни состаноци помеѓу апелационите судови и Врховниот суд и управите судови и Врховниот суд. • Подготвување на интерни процедури во кои ќе се предвидат средбите на годишно ниво и ќе се утврдат рокови во кои треба апелационите судови ќе треба до ВСРСМ		
--	---	--	--

	<p>да ги упатат своите барања за правни мислења</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објавување на сентенците и билтените на веб страната.		
<p>4.2. Обезбедување на пристап до правна регулатива</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обезбедување на бесплатен пристап до Службен весник на РСМ за секој судија и стручен соработник. • Обезбедување на пристап до релевантни бази на податоци во кои се обработуваат различни правни прашања на регионално и меѓународно ниво (Oxford Law Journal, Cambridge Law Journal, European Court on Human Rights, European Court of Justice и други).	<p>МП МФ СБС</p>	<p>12 месеци</p>

P 5 ПОДОБРЕНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА, ФИЗИЧКИ ПРИСТАП И БЕЗБЕДНОСНИ УСЛОВИ НА ВРХОВНИОТ СУД			
Област која треба да се подобри	Мерки	Одговорна единица	Временска рамка
5.1. Обезбедување услови за работа и физички пристап до судот	<ul style="list-style-type: none"> Обезбедување на паркинг простор за вработени и странки. Реконструкции на судот за трајно решавање на потребите од канцелариски простор, архива и простор со соодветни услови за чување на класифицирани информации. Планска реконструкција и создавање на услови за одржување на фасадата на судска зграда.	ВСРСМ ССРСМ МФ	12 месеци
5.2. Утврдување на безбеден и неризичен начин за достава на предмети	<ul style="list-style-type: none"> Воведување на целосна дигитализација и интероперабилност при доставувањето на предмети и документи.	ВСРСМ	12-24 месеци

	<ul style="list-style-type: none"> Обезбедување на посебна просторија за чување на доказите во согласност со стандарди за безбедност. 		
--	--	--	--

Р 6 ПОДОБРЕНИ ЧОВЕЧКИ КАПАЦИТЕТИ НА ВРХОВНИОТ СУД			
Област која треба да се подобри	Мерки	Одговорна единица	Временска рамка
<p>6.1. Утврдување на услови за унапредување на стручните соработници</p>	<ul style="list-style-type: none"> Измена или донесување на нов Закон за Судска служба и донесување на соодветни подзаконски акти. Унапредување на постојните судски соработници и пополнување на упразнети места без согласност од МИОА и МФ. Воведување на модули за обуки за стручност и специјализираност на стручните 	<p>МФ МИОА</p>	<p>12 месеци</p>

	соработници и судската служба.		
6.2. Недостаток од човечки капацитети	<ul style="list-style-type: none"> • Доследна примена на Судскиот деловник на Врховниот суд и Судскиот деловник со што ќе се подготвуваат два распореди за работа - распоред за работа на судиите кој го донесува претседателот на судот и распоред за работа на судските стручни соработници кој го донесува Генералниот секретар на судот. • Подготовка на нова соодветна систематизација на Врховниот суд. • Вработување на судски службеници преку системот на преземање на службеници од апелационите судови. 	BCPCM	12 месеци
6.3 Недостаток на соодветно опремена и обучена судска полиција	<ul style="list-style-type: none"> • Обезбедување на услови за нормално 	BCPCM МФ	12 месеци

Reform assistance
to North Macedonia

Поддршка на реформите
во Северна Македонија

British Embassy
Skopje

	<p>функционирање на судската полиција.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обезбедување на работни позиции за жени-припадници на судската полиција. • Одржување на редовни специјализирани (теоретски и практични) обуки за припадниците на судската полиција. 		
--	---	--	--

АНЕКС – ПРЕДЛОГ БУЏЕТ ЗА ВРХОВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Согласно препораките и заклучоците од изработената функционална анализа за Врховниот суд, изготвен е план за подобрување. Планот за подобрување ги идентификува следните области за подобрување во судовите: подобрување на ефикасноста на судовите, зголемување на транспарентноста и одговорноста, подобрување на квалитетот на правната услуга, зголемување на независноста и непристрасноста на судиите како и подобрување на степенот на професионален развој. Во рамките на овие области, беа идентификувани и предложени специфични мерки за подобрување, како и беа идентификувани одговорни лица/ институции кои треба да го водат процесот на подобрување. Дополнително на планот за подобрување беше изготвен и буџет кој прави проекција на финансиските импликации на предложените мерки за подобрување.

Изработката на буџетот е врз основа на информациите во врска со набавките извршени во текот на анализираниот период 2017-2019 година, како и Годишниот план за набавки на Врховен Суд, објавени на Електронскиот систем за Јавни набавки. Дополнително при анализата и подготовката на буџетот беа разгледани и информациите кои беа добиени од страна на вработените во Врховниот Суд во текот на одржаната работилница на дата 25 ноември 2019 година.

Дополнително се земени и наодите кои беа идентификувани како резултат на направената финансиска анализа:

1. ИКТ – Информацискиот центар во рамките на Врховниот Суд е задолжен за набавка на нова опрема и планирање на финансиски средства за инвестиции и одржување на ИКТ за сите судови вклучително и за Судскиот совет.

Врховниот суд користи голем број на апликации за кои е потребно издвојување на буџет за нивно одржување како и обновување во согласност со развојот на ИТ технологијата.

2. Зградата на Врховниот суд на Република Северна Македонија е изградена во 1988 година.

Зградата нема сертификат за енергетска ефикасност и не располага со посебна просторија за чување на докази. Со оглед на тоа дека зградата е стара над 30 години трошоците за одржување се зголемуваат. Ова треба соодветно да се рефлектира при планирањето на буџетот. Дополнително со оглед на потребата идентификувана за постоење на просторија за чување на докази, потребно е соодветно буџетирање и за капитални инвестиции.

3. Во однос на тековните безбедносни услови со кои располага Врховниот суд, судската полиција располага со застарени униформи, опрема и оружје за кои е потребно да се направи унифицирана набавка на ниво на цела судска полиција. Во однос на ова потребно е да се буџетираат и средства за реализирање на овие набавки.

4. Врховен суд во нивниот буџет треба да вклучи и трошоци за пензионирање на судиите, како и на останатите вработени.

5. Надлежна институција за финансиско работење на судовите треба да биде само Судскиот буџетски совет со цел Врховен суд да има поголема независност од извршната власт.

Земајќи ги во предвид подолу направените анализи во прилог е прикажан предлог буџетот за периодот од 2020-2023.

во илјади денари		2021	2022	2023	2024
	Вкупно расходи	397.507	413.943	153.064	172.896
	Тековни расходи	103.357	119.305	134.460	153.340
40	Плати и надоместоци	63.373	77.722	91.214	108.363
42	Стоки и услуги	38.719	40.268	41.878	43.554
46	Субвенции и трансфери	1.265	1.316	1.368	1.423
48	Капитални расходи	294.150	294.638	18.604	19.556
	Вкупно приходи	397.507	413.943	153.064	172.896
74	Трансфери и донации	397.507	413.943	153.064	172.896

Плати и надоместоци

- Плати и надоместоци, придонеси за социјално осигурување

Пресметката за потребните средства кои треба да се буџетираат за Плати и надоместоци, придонеси за социјално осигурување е направена врз основа на подолу прикажаните претпоставки.

- Систематизација на работни места во Врховниот Суд согласно Актот за систематизација на работните места

Според Функционалната анализа, во Врховниот суд на Република Северна Македонија судат 19 судии, 9 жени и 10 мажи. Според национална припадност, во Врховниот суд правдата ја делат 13 македонци и 6 албанци.

Останатиот кадар во судот брои 59 лица и ти се распределени на следниот начин.

Во стручната служба во судот се вработени 30 лица, 3 мажи и 27 жени и сите се со завршено високо образование. Од нив 28 се македонци, еден албанец и еден влав.

Административни работници во судот има вкупно 22, од кои 6 мажи и 14 жени. Сите е од македонска припадност, освен еден административен работник кој е влав.

Техничкиот кадар во судот го сочинуваат 7 лица, 1 маж и 6 жени, од кои 4 македонски, една турчинка и една ромка.

Во рамките на судот нема ангажирани лица со договор за вработување на определно време, а ангажирани се 3 лица, двајца мажи и една жена, со договор на дело, односно договор за волонтерство.

Според систематизацијата пак, предвидено е пополнување на 46 помошно стручни судски службеници, 22 раководни судски службеници, 48 стручни судски службеници и 6 припадници на судската полиција, или вкупно 122 лица. При анализа на бројот на вработени лица во судот -

59 споредбено со 122 лица според систематизацијата, може да се заклучи дека во Судот се непополнети дури 63 работни позиции.

При споредбата на добиените податоци во текот на функционалната анализа како и европските стандарди се заклучи дека Врховниот суд речиси и да располага со оптимален број на кадар. Имено, споредбено со стандардите на ЦЕПЕЈ, соодносот на вкупен персонал во судот на еден судија треба да изнесува 3,5:1.

При анализа на бројот на вработени лица во судот - 59 споредбено со 122 лица според систематизацијата, според Функционалната анализа се заклучи дека во Судот се непополнети дури 63 работни позиции. Овие податоци одат во линија со резултатите од Првото национално мерење на перформансите и реформите во правосудството, каде 74 проценти од испитаниците од Врховниот суд (судии и целокупна судска служба) сметаат дека судовите не располагаат со доволен број на судски службеници и соодветен персонал.

Број на вработени	Планирано			
	2020	2021	2022	2023
Судии	21	26	30	35
Вкупно стручен кадар	75	90	105	122
<i>Помошно стручни судски службеници</i>	27	33	39	46
<i>Раководни судски службеници</i>	13	16	19	22
<i>Стручни судски службеници</i>	29	35	41	48
<i>Припадници на судската полиција</i>	6	6	6	6
Стручен кадар во однос на судии	3.5	3.5	3.5	3.5

- Плати на судии

Платите на судиите се пресметуваат врз основа на Законот за плати на судиите според кој според платата се пресметува на начин што се множи основницата со коефициентот за утврдување на платата.

Основницата утврдена е во износ од 25.726 денари. Според Законот, судиите и Претседателот на Врховниот Суд на Република Северна Македонија, припаѓаат на шестата група според која коефициентот за судија изнесува 3,4, а за претседател на судот изнесува 3,7.

Според анализата на историските податоци, предвидено е дополнително зголемување на големината на платите од 4% годишно.

Врз основа на погоре прикажаното во прилог е планираниот трошок за плати на судиите:

во илјади денари	Планирано			
	2021	2022	2023	2023

Број на судии	21	26	30	35
Бруто месечна плата по судија	121	126	131	137
Вкупен годишен трошок за плата за судии	31.239	38.986	47.303	57.160

- Плата за стручен кадар

Платите на стручниот кадар се пресметани врз основа на:

1. Систематизација на работни места во Врховниот Суд согласно Актот за систематизација на работните места. Според систематизацијата определен е број од 122 вработени во рамките на стручката служба распределен по работни позиции. Оваа бројка се очекува да се постигне со постепено зголемување во наредните 4 години.

2. Според Законот за Судска служба за секое работно место е определен бројот на бодови.

3. Вредноста на бодот се определува на годишно ниво. Согласно Одлуката за утврдување на вредноста на бодот за пресметување на платите на државните службеници за 2019 година, објавена во ("Службен весник на РМ" број 4 од 10 јануари 2019 година, вредноста на бодот за пресметување на платите на државните службеници изнесува:

- **81,10 денари** за период од 01 септември до 31 декември 2019 година.

За целите на пресметката е земен последна вредност на бодот.

во илјади денари	Планирано			
	2021	2022	2023	2023
Број на стручен кадар	75	90	105	122
Вкупен годишен трошок за плата за судии	32.135	38.736	43.911	51.203

Допонително трошокот за бенифиции на вработените треба да се зголеми за обвската која ја има судот кон вработените за исплата на бенефиција поради пензионирање на вработените. Оваа пресметка на трошокот ја прави овластен актуар, и поради тоа не може да се определи точниот износ кој треба да се буџетира како трошок.

Стоки и услуги

Во категоријата на стоки и услуги спаѓаат следните трошоци:

- Патни и дневни расходи
- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт
- Материјали и ситен инвентар
- Поправки и тековно одржување

- Договорни услуги
- Други тековни расходи

Категоријата стоки и услуги во најголема мера се однесува на:

- износ од 32.910 илјади денари се однесува на годишна софтвер претплата и тековно одржување на софтвер кои се однесуваат на сите судови како и на АКМИС системот и системот инсталиран за потребите на ИПА проектот.
- износ од 502 илјади денари се однесува на набавка на материјали и гориво.

Во категоријата Други тековни трошоци се вклучени останатите трошоци како што се: трошоци за електрична енергија, мобилна телефонија, авио билети и хотелски трошоци за службени патувања на вработените, осигурување на зградата на Врховен суд како и Каско осигурување за возилата во сопственост на Врховен Суд.

Според анализата на историските податоци, предвидено е дополнително зголемување на големината на платите од 4% годишно.

Во прилог детали за потребата за зголемување на буџетот во однос на оваа категорија:

во илјади денари	Планирано			
	2021	2022	2023	2024
Стоки и услуги	33.412	34.748	36.138	37.584
Други тековни трошоци	5.307	5.519	5.740	5.970
Стоки и услуги	38.719	40.268	41.878	43.554

Субвенции и трансфери

Не се очекуваат промени во рамките на категоријата за Субвенции и трансфери, па износот кој се планира е според износот на направени трошоци за 2019 година.

Оваа категорија на трошоци се однесува на останати непланирани трошоци кои се очекува да не се разликуваат значајно од година во година.

Капитални расходи

Категоријата за Капитални расходи се однесува на набавка на опрема и капитални инвестиции за Јавното обвинителство.